

А. Піз зазначає, що 55% повідомлень сприймається через вираз обличчя, позу і жести [2]. Тому варто пам'ятати, що те, як ми кажемо, є не менш важливим, ніж зміст самого повідомлення. Якщо спілкування відбувається між представниками різних націй та культур, то маленький, навіть незначний жест, щонайменше одне значення для першого учасника діалогу, може нести зовсім інше забарвлення для іншого співбесідника чи навіть стати причиною зіпсованих відносин між ними. Англіїці, як правило, не жестикулюють під час бесіди, а намагаються незворушно вислухати співрозмовника. Вони вважають багатослівність некоректним тоном; суворо ставляться до вибору одягу. Американці енергійні, відкриті, не надто прискіпливі у виборі одягу, лояльні до довготривалих та надійних партнерів по бізнесу; люблять довго не відпускати руку особи, з якою вітаються, та тримати відстань під час розмови. У деяких країнах Північної Америки та Британії, зазвичай, прийнято уникати поцілунків при зустрічі чи прощанні. Обмінюватися візитівками для визначення статусу співрозмовника модно у східних країнах, таких як Японія, Китай тощо. Також слід уникати потиску руки співбесідника та демонструвати увагу до нього.

Оволодіння майбутніми фахівцями з туризму соціолінгвістичною компетентністю як компонентом іншомовної комунікативної компетентності сприятиме якіснішому обслуговуванню закордонних клієнтів у готелях, ресторанах, під час турів, екскурсій тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козак С. Формирование иноязычной коммуникативной компетенции будущих специалистов морского флота : дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / С. Козак. – Одеса, 2001. – 224 с.
2. Піз А. Языктелодвижений / А. Піз. – СПб. : Гутенберг, 2000. – 188 с.

УДК 72+719

Галкіна А.О. – гр. МА-2

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА «СТАРОЇ» ОДЕСИ

Науковий керівник: доцент Бакланова Н.В.

Galkina A.O.

South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D.Ushynsky

THE CULTURAL HERITAGE OF THE "OLD" ODESSA

Supervisor: docent Baklanova N.V.

Ключові слова: культурна спадщина, стара Одеса

Keywords: cultural heritage, the old Odessa

Вкрай актуальною є розмова про руйнування звичного вигляду міст, їх культурної спадщини. Одеса зі своєю унікальною історією, як і інші території України, несе непоправні втрати. Ні час, ні війна не зруйнували тут стільки, скільки зробили за останні роки байдужість і гроші. Своєрідність Одеси в неповторному вигляді міста, створеного за канонами класицизму і розвинутого як вільне місто, який населяв торговий, портовий та інший діловий люд різних станів і національностей. Це визначило унікальну специфіку міського устрою та сформувало те міське середовище, яке ми називаємо культурним феноменом Одеси. Все це, якщо говорити про архітектуру і містобудування, все ще зберігає стара Одеса. Цим колоритом просякнуті

вулиці і площі міста, і він якось поступово зникає разом з руйнуванням і знищенням пам'яток архітектури. Критичність і значимість трагізму стрімко наближається до точки неповернення, що вкрай згубно для самого міста та в питанні втрати культурної спадщини для майбутніх поколінь.

Щоб показати зникаючий історичний вигляд Одеси, як приклад ми брали великі об'єкти: вулиці, площі, бульвари. Гордість Одеси - оперний театр. Рятували всім світом - врятували. Але впритул посадили новий висотний житловий будинок, що порушує архітектурний ансамбль. Одеса цінна своїм плануванням, камерною забудовою, природними, гуманними, пропорційними людині масштабами. Простір, повітря, світло, небо, море ... Нічого не загубилося. Тому Одеса - комфортне, привітне, життєрадісне місто. Було. Приморський бульвар з його знаменитими Потьомкінськими сходами – це обличчя міста, його візитна картка. Це свого роду морські ворота. Сьогодні її чекають нові випробування. Схили Приморського бульвару від сходів до Воронцовського палацу давно обгороджені парканом. Що буде з насипним схилом, як це позначиться в майбутньому на сходах, які представляють собою складне технічне спорудження зі своїми болячками, - відповідей немає. Друга загроза – реконструкція палаців.

У 1994 році був створений державний історико-архітектурний заповідник «Стара Одеса». Він охоплював 915 пам'яток історії і культури. Але в 1995-му був ліквідований. Але зробити пам'ятником містобудування національного значення під назвою «Стара Одеса» хоча б дві-три-чотири вулиці і включити до держреєстру – цілком під силу. Вулиця Дерибасівська - головна, найстаріша вулиця міста. Одесити завжди пишалися своїм Пасажем, «Великої московської». І називали Дерибасівську найкрасивішою вулицею і головною визначною пам'яткою. Але знесення старих будівель і будівництво на їх місці нових «шедеврів» - давно не загроза, а реальність і тенденція. Надбудова мансард на пам'ятках архітектури - це друга сумна тенденція.

Принцип золотого перетину, закладений при будівництві Одеси, забезпечує гармонійність і психологічну комфортність міського середовища. У багатьох випадках в забудові та реставрації старого міста втрачена автентичність і фізичний знос конструкцій становить 100%. Нинішня Грецька площа – зразок варварської містобудівної політики останніх років. Красномовне свідчення того, як не слід поступати з об'єктами культурної спадщини.

Добре, що архітектори, які люблять Одесу, створюють міське середовище нового тисячоліття. Але чому на пам'ятках містобудування, де планування і забудова мають високу цінність? Застарілі будинки, які знесли, якщо і не мали особливої архітектурної цінності, як і багато інших в старій частині, що руйнуються на очах, формували дух, ауру історичного центру. Тобто зберігали традиційний характер середовища, руйнувати який заборонено законом. Це нехтування до об'єктів культурної спадщини призвело і до того, що в історичній частині міста періодично горять пам'ятки архітектури. На ці пам'ятники, точніше, землі, на яких вони стоять, є великий попит у бізнесу. Ось вони і горять.

Нові житлові висотки-монстри витісняють малоповерхову, камерну забудову. Багато тихих, затишних провулочків, спрямованих до моря, вже забудовано. Старі особняки, опинившись в залізобетонних обіймах, загубилися на тлі сучасного урбаністичного пейзажу. Найнебезпечніше - посадка новобудов на краю верхнього плато над морем: чи витримає, чи не витримає ... Серйозних досліджень ніхто не проводив. Вчені застерігають, але хто їх слухає.

Французький бульвар, колись потопаючий в зелені (санаторії, бази відпочинку, старі дачі, особняки, Ботанічний сад, Одеська кіностудія ...), «Траса здоров'я», «Аркадія», парк ім. Т.Шевченка - пам'ятник садово-паркового мистецтва, Міський сад, розбитий два століття назад, одеські дворики, Молдаванка, «Привоз», без яких немає старої Одеси. Їх нинішнє омолодження нагадує невдалу пластичну операцію. Начебто немає зморшок, непомітні шрами, але виглядає пацієнт потворно і до болю невпізнанно. Так хочеться сказати: «це - не наша Одеса». І таких прикладів, які перекручують вічно молодий вигляд старої Одеси, безліч.